

EK Volleybal Apeldoorn 2015

Economische impact en profiel van de bezoekers

Werkgroep Evaluatie
Sportevenementen

Datum: voorjaar 2016

Auteur: Jelle Schoemaker

Email: Jelle.Schoemaker@han.nl

Peer review: Pieter Verhoogt

Colofon

HAN Sport en Bewegen

Deze rapportage is samengesteld door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen binnen het expertiseteam Sports Economics & Strategic Sports Management. Dit expertiseteam is gespecialiseerd in het evalueren van sportevenementen en doet onderzoek en geeft advies over het meten en vergroten van de economische impact van sportevenementen voor de regio. Alle onderzoeksresultaten zijn beschikbaar voor bedrijven en organisaties. Kijk voor meer informatie op www.sporteconomie.nl

Bezoekadres

Universitair sportcentrum Gymasion
Heyendaalseweg 141
6523 AJ Nijmegen
Telefoon : 024-351 14 00

Postadres

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
t.a.v. dhr. W. de Boer
HAN Sport en Bewegen
Postbus 6960
6503 GL, Nijmegen
Internet : www.han.nl
Email : willem.deboer@han.nl

Aan het onderzoek werkten mee :

Jelle Schoemaker

Docent/onderzoeker HAN Sporteconomie

Jelle.Schoemaker@han.nl

@jelleschoemaker

Samenvatting

Van 26 september tot en met 4 oktober vond in Nederland en België het EK Volleybal dames plaats. Apeldoorn was één van de vier speelsteden van het toernooi. Het volleybalevenement werd over zes wedstrijden in drie dagen 27.500 keer bezocht. Veertien procent van de toeschouwers kwam uit Apeldoorn en ruim 40 procent uit Gelderland. Bijna zestig procent was voor de eerste keer bij een volleybalwedstrijd en ongeveer hetzelfde percentage zou in de toekomst vaker internationale volleybalwedstrijden willen bezoeken. Ongeveer één derde van de bezoekers doet zelf aan volleybal.

Van de bezoekers is 71 procent additioneel. Deze mensen zouden zonder het evenement niet in Apeldoorn zijn geweest. Hun uitgaven tellen we mee in de economische impact berekening. De additionele bezoeker gaf gemiddeld ruim 22 euro per persoon uit. Ongeveer vier procent van de bezoekers bleef overnachten. De totale economische impact van het EK Volleybal voor de gemeente Apeldoorn bedraagt ruim 5 ton.

peer-review

Onderhavig onderzoek is uitgevoerd en getoetst volgens de richtlijnenhandboeken Economische Impact en Bezoekersprofiel van de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Na de peer-review door Pieter Verhoogt van sporteconomisch adviesbureau Sport2B heeft het onderzoek het predicaat WESP-waardig meegekregen en kan daarom met deze bronvermelding worden gepubliceerd.

€ **298.100**

Additionele bestedingen
bezoekers

€ **1.900**

Additionele bestedingen
media

€ **215.700**

Additionele bestedingen
organisatie

€ **515.700**

Economische impact
Apeldoorn

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	5
2. Profiel bezoekers	6
3. Economische impact	12
4. Verantwoording methodologie	19
5. Dataverzameling	21
6. Peer-review	22
7. Vragenlijst bezoekers	23

1. Inleiding

Van 26 september tot en met 4 oktober 2015 vond in Nederland en België het EK Volleybal dames plaats. Apeldoorn was één van de vier speelsteden van het toernooi. Ook in Eindhoven, Antwerpen en Rotterdam werden wedstrijden gespeeld met als sluitstuk de finale in Ahoy Rotterdam.

Apeldoorn was van 26 tot 28 september 2015 gastheer voor het Nederlands damesteam in de groepsfase waardoor het kon rekenen op volle tribunes en veel media-aandacht. Veel bezoekers bekeken de verrichtingen van onze volleybalsters. Nederland nam het in de groepsfase op tegen Slovenië, Italië en Polen en plaatste zich op overtuigende wijze voor de kwartfinales en wist door te dringen tot de finale van het toernooi waar ze het opnamen tegen Rusland. Helaas bleek deze tegenstander een maatje te groot waardoor Nederland de zilveren medaille behaalde.

Toernooirecteur van het Europees Kampioenschap was Peter Blangé. De oud-speler van het gouden volleybalteam van Atlanta 1996 was na afloop van het toernooi erg tevreden. Naast de goede prestatie van het Nederlands team roemde Blangé de sfeer in de stadions en de grote publieke belangstelling van het toernooi. Met bijna 11.000

mensen op de tribune was de finale de best bezochte volleybalwedstrijd ooit in de Nederlandse geschiedenis. Daarmee ging het record uit 1996, de World League-finale voor mannen, uit de boeken.

De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen onderzocht in opdracht van de gemeente Apeldoorn de economische impact van het evenement. Het EK Volleybal in Apeldoorn is geëvalueerd volgens gestandaardiseerde methoden, welke landelijk zijn vastgesteld in de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Daarvoor werd gekeken naar de additionele uitgaven van bezoekers, deelnemers en organisatie in de gemeente Apeldoorn. Bij de berekening van de totale economische impact zijn de additionele bestedingen van de media opgenomen als PM-posten omdat hierover geen gegevens bekend zijn. Achterin het rapport vindt u de verantwoording van de onderzoeksmethode.

2. Profiel Bezoekers

Aantal bezoekers

Het EK Volleybal was een meerdaags indoor evenement met gecontroleerde toegang waardoor per dag het aantal bezoekers kon vastgesteld aan de hand van de kaartverkoop. Per dag vonden er twee wedstrijden plaats waarvoor bezoekers zowel losse kaarten als een dagpas konden kopen. Hierdoor is het niet mogelijk om precies vast te stellen hoeveel unieke bezoekers er naar het EK Volleybal zijn gekomen. In totaal hebben 27.500 wedstrijdbezoeken plaatsgevonden verdeeld over zes wedstrijden. Dat is gemiddeld 4.600 bezoeken per wedstrijd.

Van de onderzochte bezoekers in de bezoeker enquête kwam 75% op eigen initiatief naar de wedstrijd toe. Bijna 1/5 van de bezoekers was op uitnodiging van de sponsor en twee procent was journalist.

Het profiel van de bezoeker in dit hoofdstuk is gebaseerd op de bezoekers die op eigen initiatief, op uitnodiging van een sponsor of op een andere manier het evenement bezoeken. Deelnemers en journalisten zijn in de volgende resultaten uitgesloten.

Datum	Wedstrijd	Bezoekersaantal
26-09-2015	SLO- NED	5.500
	ITA - POL	4.000
27-09-2015	NED - POL	5.600
	SLO- ITA	4.000
28-09-2015	POL - SLO	2.800
	NED - ITA	5.600

Type bezoeker	Percentage
Als bezoeker op eigen initiatief	75%
Als bezoeker, op uitnodiging van de organisator of sponsor	18%
Als journalist	2%
Anders	4%

Herkomst bezoekers

Het merendeel van de bezoekers kwam uit Nederland (95%). Daarnaast was er een kleine afvaardiging vanuit de landen die meededen aan de poulewedstrijden op het EK Volleybal en een klein aantal bezoekers uit Duitsland en België.

Van de Nederlandse bezoekers kwam 42% uit Gelderland. Na Gelderland kwamen de meeste Nederlandse bezoekers uit Overijssel (14%). Ook bezoekers uit Zuid-Holland, Utrecht, Noord-Brabant en Noord-Holland waren met redelijk grote aantallen vertegenwoordigd in het publiek.

Herkomst	Percentage
Nederland	95,2%
Polen	1,6%
Italie	1,4%
Duitsland	0,5%
België	0,2%
Anders	1,2%
Gelderland	42%
Overijssel	14%
Zuid-Holland	10%
Utrecht	8%
Noord-Brabant	8%
Noord-Holland	8%
Limburg	5%
Drenthe	2%
Zeeland	1%
Flevoland	1%
Fryslân	1%
Groningen	1%

Bezoekerskenmerken

Er kwamen iets meer mannen (57%) op het evenement af dan vrouwen (43%). Een kwart van de bezoekers was tussen de 21-30 jaar nog eens een kwart van de bezoekers tussen de 41-50 jaar. Hierbij moet worden aangetekend dat alleen volwassenen zijn ondervraagd, terwijl een deel van de toeschouwers jonger dan 18 was. De gemiddelde leeftijd uit de steekproef was 44 jaar, maar deze zal als de bezoekers jonger dan 18 jaar zouden zijn meegenomen, lager liggen. Tussen de drie wedstrijddagen waren er geen grote (significante) verschillen voor wat betreft de gemiddelde leeftijd.

Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau van de respondenten ligt boven het landelijk gemiddelde. Bijna vijftig procent van de aanwezigen had op het moment van bezoek een hoger onderwijsdiploma. De mensen met een HBO diploma (37%) vormen de grootste groep.

Kenmerken	Percentage
Man	57,2%
Vrouw	42,8%
11-20 jaar	6%
21-30 jaar	25%
31-40 jaar	12%
41-50 jaar	26%
51-60 jaar	15%
61-70 jaar	9%
70-80 jaar	3%
80 jaar of ouder	0%
WO	12%
HBO (incl. Universiteitpropedeuse)	37%
HAVO/VWO/HBS	17%
MBO (MTS, UTS, VHBO)	20%
LBO/VMBO/MAVO	8%
Basisonderwijs	3%
Anders	3%

Gezelschap

Weinig bezoekers gingen in hun eentje naar EK Volleybal in Apeldoorn (1%). De meeste mensen bezochten het evenement met zijn tweeën (40%). Ook veel bezoekers kwamen in groepen van vier (21%). Dertien procent van de bezoekers bezocht het EK Volleybal in gezelschap van zeven of meer personen.

Het gezelschap bestond voornamelijk uit vrienden/kennissen (29%) gevolgd door het gezelschap van een partner (zonder kinderen of met collega's, school of vereniging).

Gezelschap	Percentage
Alleen	1%
2 personen	40%
3 personen	13%
4 personen	21%
5 personen	7%
6 personen	5%
7 of meer personen	13%
Met vrienden/kennissen	29%
Met partner, zonder kinderen	24%
Met collega's/school/vereniging/etc.	19%
Met partner en met kind(eren)	14%
Met overige familieleden	13%

Volleybalfan's

Voor het grootste gedeelte van het publiek gold dat ze voor het eerst een volleybalwedstrijd bezochten (58%). Voor dertien procent van de bezoekers was de laatste keer dat ze een volleybalwedstrijd bezochten meer dan een jaar geleden. Zeventien procent had dit jaar al 1-2 keer een wedstrijd bezocht en zeven procent had dit jaar al 3-6 wedstrijden bezocht. Een klein groepje bezoekers (4%) bezocht dit jaar al meer dan zeven volleybalwedstrijden.

Veel mensen in het publiek doen zelf niet aan volleybal. Slechts 29 procent speelt momenteel zelf het spel.

Het merendeel van het publiek is enthousiast om in de toekomst vaker internationale volleybalwedstrijden (64%) te bezoeken. Ruim dertig procent overweegt dit en laat het afhangen van het soort wedstrijd dat wordt georganiseerd. Slechts vijf procent geeft aan in de toekomst niet vaker internationale volleybalwedstrijden te willen bezoeken.

Bezocht afgelopen jaar volleybalwedstrijden	Percentage
Nee, dit is de eerste keer	58%
Nee, maar wel langer dan 12 maanden geleden	13%
Ja, 1-2 keer	17%
Ja, 3-6 keer	7%
Ja, 7-12 keer	3%
Ja, meer dan 12 keer	1%
Doet zelf aan volleybal	29%
Doet zelf niet aan volleybal	71%
Zou misschien in de toekomst wel vaker internationale volleybalwedstrijden willen bezoeken	31%
Zou in de toekomst niet vaker internationale volleybalwedstrijden willen bezoeken.	5%

Waardering

De bezoekers aan het EK Volleybal Apeldoorn waarderen het evenement gemiddeld met een 8,0. Er zaten geen verschillen in waarderingen over de verschillende wedstrijddagen. Er werden geen onvoldoendes gegeven en ruim een kwart geeft zelfs een negen of een hoger rapportcijfer voor het evenement.

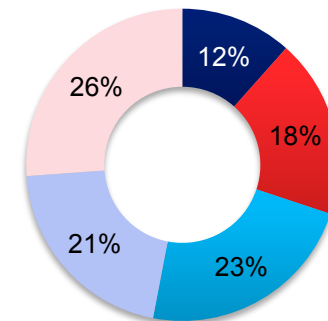
Terugkomst voor de Giro d'Italia

De bezoekers van het EK Volleybal is ook gevraagd of zij van plan zijn de start van de Giro d'Italia (Hemelvaart 2016) in Apeldoorn te zullen bijwonen. Dertig procent van de bezoekers geeft aan dit (waarschijnlijk) wel te gaan bezoeken. Drieëntwintig procent laat het nog afhangen en bijna de helft geeft aan dit evenement (waarschijnlijk) niet te gaan bezoeken.

Wat voor rapportcijfer geeft u het EK Volleybal in Apeldoorn?

Denkt u bij de start van de Giro d'Italia 2016 in Apeldoorn aanwezig te zijn?

- Zeker wel
- Waarschijnlijk wel
- Weet niet / hangt er van af
- Waarschijnlijk niet
- Zeker niet

3. Economische impact

Met de economische impact van het EK Volleybal in Apeldoorn wordt bedoeld de additionele, dat wil zeggen extra, bestedingen die door dit evenement worden gegenereerd in een afgebakend gebied. In het geval van het EK Volleybal wordt met dit gebied de gemeente Apeldoorn bedoeld.

Bij een internationaal topsportevenement als het EK Volleybal zijn verschillende 'economische effecten' te onderscheiden: gekochte toegangskaartjes door toeschouwers, overnachtingen door (buitenlandse) deelnemers, uitgaven en inkomsten van de organisatie, enzovoorts. Dit zijn allemaal economische effecten omdat ze een gevolg van het sportevenement voor de (lokale) economie. De centrale vraag is: welke effecten zijn echt additioneel en zijn niet het gevolg van een verschuiving van de 'binnenlandse', of in dit geval 'binnengemeentelijke' vraag?

Wat zijn additionele bestedingen?

We beschouwen alleen de bestedingen additioneel als deze aan twee voorwaarden voldoen:

- Er is een oorzakelijk verband met de organisatie van het evenement. In de praktijk betekent dit dat alleen de bestedingen worden meegenomen van bezoekers, deelnemers, organisatie en media die speciaal voor het evenement naar Apeldoorn zijn gekomen. De bestedingen van bezoekers die ook zonder het evenement in Apeldoorn zouden worden gedaan, tellen daarom niet mee in dit onderzoek.
- De uitgaven gerelateerd aan het sportevenement moeten niet worden 'teniet gedaan' door vermindering van de vraag in andere delen van de economie, met andere woorden als er sprake is van verschuiving van vraag. Een voorbeeld van verschuiving zijn subsidies van de lokale overheid: als het kwalificatietoernooi niet had plaatsgevonden in Apeldoorn, waren deze uitgaven van de gemeente naar alle waarschijnlijkheid toch ook in de economie van Apeldoorn terechtgekomen. In feite is dit dus een verschuiving van vraag binnen Apeldoorn. Deze uitgaven worden dus niet meegeteld als additioneel.

Economische impact bezoekers

De economische impact van bezoekers wordt (in grote lijnen) bepaald door de vermenigvuldiging van het aantal additionele bezoekers met de gemiddelde uitgaven per persoon van deze bezoekers. Op vergelijkbare wijze wordt het aantal overnachtingen bepaald, aan de hand van gemiddelde verblijfsduur. Voor zowel het vaststellen van het aantal overnachtingen als voor het berekenen van de totale economische impact is het aantal bezoekers dus essentieel.

Bezoekers van het EK Volleybal in Apeldoorn kochten hoofdzakelijk een dagkaart voor de twee wedstrijden. Het aantal kaarten dat voor deze twee wedstrijden verkocht is, kan daarom niet zomaar bij elkaar opgeteld worden. We gaan daarom uit van het aantal kaarten dat verkocht is op de drukstbezochte wedstrijd. Voor de eerste wedstrijddag was dit Slovenië-Nederland (5.500 bezoekers), de tweede wedstrijddag Nederland-Polen (5.600 bezoekers) en de slotdag de wedstrijd Nederland-Italië (5.600 bezoekers).

Bezoeken en unieke bezoekers

Sommigen bezoekers bezoeken het evenement meerdere dagen. Uit de resultaten van de bezoeker enquête blijkt dat de gemiddelde bezoeker 1,3 wedstrijddagen aanwezig is. Dit betekent dat de 16.700 dagbezoeken worden veroorzaakt door 12.700 unieke bezoekers.

Datum	Wedstrijd	Bezoekersaantal
26-09-2015	SLO - NED	5.500
	ITA - POL	4.000
27-09-2015	NED - POL	5.600
	SLO - ITA	4.000
28-09-2015	POL - SLO	2.800
	NED - ITA	5.600

Bezoekersaantallen	Kengetallen
Aantal wedstrijdbezoeken	27.500
Aantal wedstrijddagbezoeken	16.700
Aantal unieke dagbezoekers	12.700

Additionele bezoeken en bezoekers

Personen van buiten de gemeente Apeldoorn die bij het EK Volleybal aanwezig zijn, worden als additioneel gezien indien zij zonder het evenement niet in Apeldoorn waren geweest. Hiervoor wordt in de vragenlijst de stelling voorgelegd: 'Als het evenement niet in Apeldoorn was geweest, dan was ik ook in Apeldoorn geweest'. Respondenten van buiten Apeldoorn die hierop instemmend reageren rekenen we tot niet additionele bezoekers; de uitgaven die zijn doen zouden zonder het evenement naar alle waarschijnlijkheid ook in Apeldoorn neerslaan. Alle andere bezoekers van buiten Apeldoorn zijn speciaal voor het evenement naar Apeldoorn gekomen en zij zijn, net als hun uitgaven, additioneel.

Van de bezoekers was 14% afkomstig uit Apeldoorn. Deze bezoekers zijn niet additioneel, want hun bestedingen zullen zonder het evenement waarschijnlijk in de gemeente Apeldoorn belanden. Van de overige bezoekers zegt 86% dat zij, als het EK Volleybal niet in Apeldoorn was georganiseerd, op dat moment niet in Apeldoorn zouden zijn geweest. In totaal was daarom 71% van het gehele publiek additioneel. Dit komt neer op zo'n 9.000 bezoekers. Gemiddeld bleven de additionele bezoekers bijna 1,26 dagen op het evenement in Apeldoorn. In totaal komt het aantal additionele dagbezoeken daarmee op 11.300.

Per dag werd er door deze groep per persoon ruim 22 euro uitgegeven. Dit is exclusief de toegang tot het evenement. Deze uitgaven komen terecht bij de organisatie en worden in paragraaf 3.3 besproken. In deze 22 euro zijn ook niet de bestedingen aan overnachtingen inbegrepen. Deze komen op de volgende pagina aan bod. De economische impact van dagbestedingen van bezoekers komt uit op 251.900 euro.

Bezoekersbestedingen	Kengetallen
Aantal wedstrijddagbezoeken	16.700
Aantal unieke dagbezoekers	12.700
Aandeel additionele bezoekers	71%
Aantal additionele bezoekers	9.000
Gem. aantal dagen per additionele bezoekers	1,26
Aantal additionele dagbezoeken	11.300
Gemiddelde dagbesteding add. bezoekers (excl toegang)	€ 22,29
Totale additionele bestedingen bezoekers	€ 251.900

Langer verblijf in Apeldoorn

Van de additionele bezoekers is ongeveer zes procent door het evenement ook langer – dus voor of na het EK Volleybal – in Apeldoorn gebleven. Gemiddeld deden zij dit bijna 2,4 dagen. Met de aanname dat zij tijdens deze dagen gemiddeld dezelfde bestedingen per persoon deden als tijdens het evenement (twintig euro) zijn de additionele bestedingen door een langer verblijf 30.000 euro.

Overnachtingen door bezoekers

Van de additionele bezoekers overnachtte bijna 4% minimaal één nacht in Apeldoorn. De gemiddelde overnachtingduur was bijna drie nachten waardoor het EK Volleybal heeft gezorgd voor bijna duizend additionele overnachtingen in Apeldoorn. Deze overnachtingen konden ook gedaan zijn bij familie/vrienden/kennissen waardoor de gemiddelde overnachtingsprijs op nog geen achttien euro per persoon uitkomt. In totaal bedragen de additionele uitgaven aan logies 16.200 euro voor de gemeente Apeldoorn.

De totale economische impact van bezoekers, overnachtingen plus dagbestedingen, komt daarmee uit op 298.100 euro

Bestedingen door langer verblijf	Kengetallen
Aantal additionele bezoekers	9.000
Aandeel add. Bezoekers dat langer in Apeldoorn blijft	6%
Gem. aantal dagen langer	2,4
Gemiddeld dagbesteding add. bezoekers	€ 22,29
Add. bestedingen bezoekers door langer verblijf	€ 30.000
Additionele bezoekers	9.000
Aandeel additionele overnachters	3,9%
Aantal additionele overnachters	347
Gemiddelde overnachtingduur	2,6
Totaal aantal overnachtingen in Apeldoorn	918
Gemiddelde overnachtingprijs	€ 17,60
Totale uitgaven aan overnachtingen	€ 16.200

Economische impact deelnemers

Aan het EK Volleybal in Apeldoorn deden vier teams mee (Nederland, Slovenië, Polen en Italië). Deze teams bestonden naast deelnemers ook uit begeleiders. Uit een korte inventarisatie onder de teammanagers blijkt dat een team bestaat uit veertien spelers en zeven man begeleiding. Daarmee komt het aantal deelnemers inclusief begeleiders uit op 84. Hiervoor mogen we aannemen dat als het EK elders was georganiseerd geen van allen in Apeldoorn aanwezig zou zijn geweest. De uitgaven aan eten, drinken en overnachting (full-board) van deze deelnemers werd betaald door de organisatie. Deze worden besproken in paragraaf 3.3. De extra dagbestedingen dat deze deelnemers doen in de lokale economie van Apeldoorn zal neerkomen op enkele honderden euro's. Deze zijn echter niet in kaart gebracht door dit huidige onderzoek.

Economische impact media

Voor het EK Volleybal in Apeldoorn zijn 53 accreditaties verleent aan de media. De media kreeg vanuit de organisatie consumpties aangeboden maar de overnachtingen en overige uitgaven kwamen voor eigen rekening. Negen mediavertegenwoordigers hebben meegedaan aan de bezoekers enquête waardoor een voorzichtige schatting te maken is van hun additionele bestedingen. Er wordt vanuit gegaan dat 90% van de journalisten zonder het EK Volleybal

niet in Apeldoorn zou zijn geweest en gemiddelde gaven deze additionele mediavertegenwoordigers gemiddeld ruim dertig euro uit. Twintig procent van de additionele mediavertegenwoordigers bleef slapen in de gemeente Apeldoorn en gaf daar ongeveer veertig euro per persoon uit. Dit brengt de additionele bestedingen vanuit de media voor de gemeente Apeldoorn op ongeveer 1900 euro.

Media bestedingen	Kengetallen
Aantal accreditaties	53
Aandeel additionele accreditaties	90%
Aantal additionele accreditaties	48
Gemiddelde dagbesteding add. Accreditaties	€ 32,00
Totale additionele bestedingen accreditaties	€ 1.500
Aandeel overnachtingen add. accreditaties	20%
Gemiddeld aantal nachten	1
Gemiddelde overnachtingprijs	€ 42,00
Totale uitgaven aan overnachtingen	€ 400
Totale uitgaven add. Accreditaties Apeldoorn	€ 1.900

Economische impact vanuit de organisatie

De organisatie van het EK Volleybal werd vanuit een landelijke organisatie gecoördineerd. Hierdoor is er geen aparte evenementbegroting voor Apeldoorn bekend. Wel zijn er bestedingen gedaan in de gemeente Apeldoorn die zonder het evenement niet in Apeldoorn terecht zouden komen. Het gaat met name om logistiek en infrastructuur en hotelovernachtingen. In totaal is er 250.000 euro besteed in Apeldoorn vanwege het evenement.

Naast uitgaven in Apeldoorn zijn er ook inkomsten uit Apeldoorn gegenereerd. Deze inkomsten zijn afkomstig van Apeldoornse bezoekers. Veertien procent van de bezoekers kwam uit Apeldoorn en heeft door middel van kaartverkoop bestedingen gedaan aan het evenement. Deze uitgaven belanden door het evenement niet meer in de gemeente Apeldoorn maar gaan richting de landelijke organisatie. Het is niet bekend hoeveel mensen uit Apeldoorn ook de andere speelsteden hebben bezocht en daar uitgaven hebben gedaan.

Om de economische impact vanuit de organisatie te berekenen moeten de additionele uitgaven worden verdisconteerd met de inkomsten die horen bij het EK Volleybal en die afkomstig zijn uit Apeldoorn. Daarmee komt de (netto) economische impact vanuit de organisatie uit op een saldo van de € 215.750.

Uitgavenpost	Apeldoorn
Hospitality	€ 26.000
infrastructuur en logistiek	€ 140.000
hotelaccomodatie	€ 50.000
evenementen	€ 500
catering	€ 35.000
Totaal	€ 251.500

Inkomstenpost	Apeldoorn
Ticketing	€ 35.800
Subsidie	€ 0
Sponsoring	€ 0
Totaal	€ 35.800

Economische impact organisatie	Apeldoorn
Additionele uitgaven in gemeente Apeldoorn	€ 251.500
Inkomsten vanuit de gemeente Apeldoorn	€ 35.800
Netto Economische impact organisatie	€ 215.700

Conclusie economische impact

De totale economische impact van het EK Volleybal voor de gemeente Apeldoorn is positief, namelijk 515.700. Dit komt voornamelijk door de vele additionele toeschouwers die op het evenement afkwamen en gezamenlijk zorgde voor ruim 3 ton aan bestedingen. Ook de organisatie deed veel uitgaven in de gemeente Apeldoorn die zonder het evenement niet gedaan zouden zijn. Een groot deel daarvan zijn bestedingen aan logies voor de internationale volleybalteams en de huur en logistiek in het Omnisportcentrum in Apeldoorn.

€ **298.100**

Additionele bestedingen
bezoekers

€ **1.900**

Additionele bestedingen
media

€ **215.700**

Additionele bestedingen
organisatie

€ **515.700**

Economische impact
Apeldoorn

4. Verantwoording methodologie

Het EK Volleybal is geëvalueerd volgens gestandaardiseerde methoden, welke landelijk zijn vastgesteld in de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Alhoewel alle sportevenementen van elkaar verschillen zullen de uitkomsten van de onderzoeken wel goed vergelijkbaar zijn. In WESP werken wetenschappers en onderzoekers van acht Hogescholen en enkele andere maatschappelijke en onderzoeksorganisaties, zoals NOC*NSF, het Mulier Instituut en het CBS, samen om standaardrichtlijnen te ontwerpen om de sociale, economische en promotionele impact van (sport)evenementen te meten. Doel van de WESP is om samen te komen tot uniforme standaarden, om zo onderzoek vergelijkbaar te maken en op een hoog niveau te krijgen en houden.

Begripsbepaling en afbakening

Het begrip economische impact heeft enige toelichting. De economische impact van een sportevenement wordt gedefinieerd als de extra bestedingen die door dit evenement veroorzaakt worden in een bepaalde afgebakende omgeving van het evenement, in dit geval de gemeente Apeldoorn. Er is gekozen voor deze afbakening omdat het EK Volleybal in verschillende steden wordt gespeeld en waardoor het mogelijk wordt om de uitkomsten te vergelijken met andere speelsteden van het EK Volleybal.

Het onderzoek voor de economische impact van een sportevenement richt zich in principe op de additionele uitgaven in, in dit geval, Apeldoorn van de volgende vier actoren rondom het evenement.

Toeschouwers

Deelnemers

Media

Organisatie

Bij de bepaling van de economische impact vanuit de organisatie wordt gekeken naar de inkomsten en uitgaven van de organisatie die direct in de gemeente Apeldoorn worden gedaan. Er wordt nadrukkelijk niet gekeken naar de inkomsten van uitgaven van de derden (personen of organisaties) waarvan de organisatie inkomsten ontvangt of aan wie het uitgaven doet.

Het doel van dit onderzoek is om een beeld te krijgen van het bezoekersprofiel en de economische impact van het evenement. Voor onderhavig onderzoek is gebruik gemaakt de richtlijnenhandboeken die door de WESP zijn vastgesteld, te weten de Richtlijnenhandboeken Economische Impact en Bezoekersprofiel (allebei versie 1.1). Deze handboeken zijn te downloaden via de website van de WESP: www.evenementenevaluatie.nl.

5. Dataverzameling

Dataverzameling

Om tot de resultaten te komen is een vragenlijst onder bezoekers uitgezet en zijn de financiële posten van de organisatie geanalyseerd. De vragenlijst van bezoekers (zie bijlage 3) was gericht op het profiel en de economische impact van het evenement en zijn opgesteld aan de hand van de richtlijnen van de WESP. De vragenlijst is afgenomen tijdens de drie dagen van het evenement door studenten van de opleiding Sport, Gezondheid en Management.

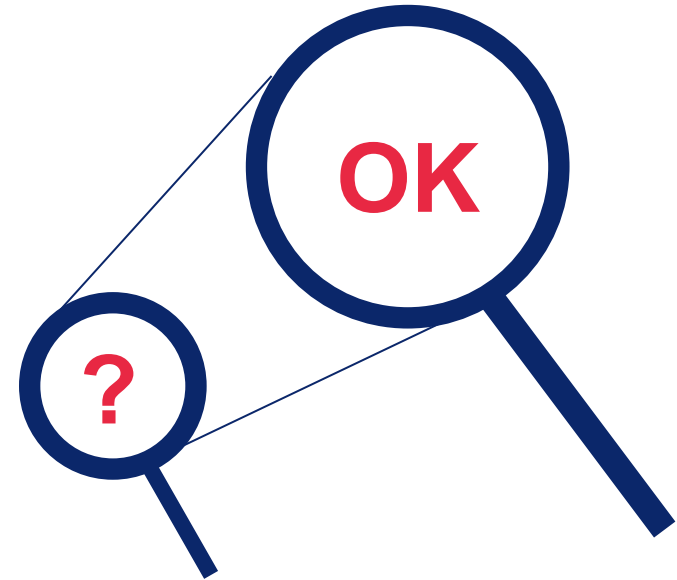
veel mindere mate voor deelpopulaties binnen het onderzoek, bijvoorbeeld over bezoekers met een gegeven herkomst. Het aantal geënquêteerden hiervoor is kleiner, waardoor de betrouwbaarheid van de (deel-) uitkomst ook afneemt. Immers, als er 100 personen binnen een groep van 1000 worden ondervraagd is de kans op een representatief beeld veel groter dan wanneer 1 persoon uit een populatie van 10 geïnterviewd wordt. De lezer dient dus, net als de onderzoeker, voorzichtig om te gaan met resultaten die betrekking hebben op een deel van de populatie.

Representativiteit van het onderzoek

De dataverzameling heeft in totaal 665 ingevulde enquêtes opgeleverd. De richtlijnen van de WESP schrijven voor dat onder populaties met een omvang van meer dan 5000 personen er minimaal 385 enquêtes gehouden moeten worden om een voldoende betrouwbaar beeld te geven van de bezoekersprofielen en de bestedingen. Betrouwbaar betekent in dit geval dat met 95% zekerheid kan worden gezegd dat de werkelijkheid binnen een marge van +5% tot -5% van de uitkomsten van het onderzoek valt. Het kritische aantal van 385 is dus gehaald we kunnen daarom concluderen dat de steekproef een betrouwbaar beeld geeft van de bezoekersprofielen en de bestedingen. Dit geldt in

6. Peer-review

De peer-review is een standaardcontrole die deel uitmaakt van de richtlijnen van de WESP. Deze is uitgevoerd door een vertegenwoordiger van WESP. In dit geval heeft Pieter Verhoogt van het sporteconomisch adviesbureau Sport2B de peer-review voor zijn rekening genomen. De heer Verhoogt is nauw bij de WESP betrokken, evenals bij de ontwikkeling van de richtlijnen. De peer-review heeft plaatsvinden na het afronden van de rapportage. Daarbij werden de gevolgde procedures, de enquêtes, de dataverwerking en de dataset zelf nauwkeurig gecontroleerd. Uiteraard werden ook de navolgende resultaten door de peer-reviewer getoetst. Het onderzoek heeft van de heer Verhoogt het predicaat WESP-waardig meegekregen en kan daarom met deze bronvermelding worden gepubliceerd.

7. Vragenlijst bezoekers

1. Wat zijn de vier cijfers van je postcode?
2. Wat is je geboortjaar?
3. Wat is je hoogst voltooide opleiding?
4. In welk gezelschap bent u aanwezig op de EK Volleybal?
5. Uit hoeveel personen (inclusief jezelf) bestaat je gezelschap?
6. Welke dagen bezoekt u of gaat u de EK Volleybal wedstrijden in Apeldoorn bezoeken?
7. Als het evenement niet in Apeldoorn was, was ik vandaag toch in Apeldoorn geweest?
8. Bent u door het evenement één of meerdere dagen langer in gemeente Apeldoorn gebleven?
9. Hoeveel dagen bent u, naast de dagen dat u op het evenement bent, langer in (gemeente) Apeldoorn gebleven?
10. Overnacht(te) je de afgelopen of komende nacht(en) ergens anders dan op je vaste woonadres?
11. Waar overnacht(te) je?
12. Hoeveel nachten overnacht(te) je?
13. Welk type accommodatie overnacht(te) je?
14. Wat is de prijs van 1 overnachting?
15. Op hoeveel personen heeft deze overnachtingprijs betrekking?
16. Doe je zelf uitgaven of doet iemand anders voor jou uitgaven?
17. Hoeveel heb je uitgegeven aan eten/drinken/merchandise/winkelen/vervoer/overig in Apeldoorn?
18. Op hoeveel personen hebben je uitgaven vandaag betrekking?
19. Welk rapportcijfer geef je het EK Volleybal in Apeldoorn?
20. Hebt u in Omnisport Apeldoorn in de afgelopen 12 maanden al eerder top volleybal wedstrijden bezocht?
21. Zou u in de toekomst internationale volleybalwedstrijden in Apeldoorn gaan bezoeken?
22. Denk u dan bij de start van de Giro d'Italia in Apeldoorn aanwezig te zijn?